

Inovovať znamená zmeniť myslenie

Rozvoj inovácií v Žilinskom kraji, podobne ako v ostatných regiónoch Slovenska, sťažuje veľa bariér. Pritom od inovácií výrobcov a technológií sa priamo odvíja konkurencieschopnosť podnikov i celého regiónu.

Bez pomoci štátu

„Slovenské firmy na rozdiel od rozvinutejších členských krajín inovujú bez podpory a pomoci štátu. Výrazne menej ako vyspelé štáty dáva Slovensko na podporu svojho výskumu a vývoja. Zaznávaný a finančne poddimenzovaný je prenos poznatkov do praxe,“ hovorí riaditeľ bratislavskej spoločnosti **BIC Group** Ján Strelecký, ktorý je zároveň členom skupiny

starších poradcov pri Európskej komisii pre oblasť inovácií.

Slovensko sa podľa európskych štatistík zaraďuje medzi krajiny s najhorším stavom a dynamikou inovácií.

„Prekážok ich rozvoja je mnoho. Môžeme medzi ne zaradiť vzájomné nepochopenie jednotlivých aktérov inovačných procesov, nízku mieru informovanosti a povedomia, ako aj zúfalo slabé financovanie inovácií či ich podporných mechanizmov,“ pridáva sa riaditeľ **Vedecko-technického parku Žilina** Juraj Kavecký.

Aj podľa prorektora **Žilinskej univerzity** Milana Dada na Slovensku existuje veľká priepasť medzi nositeľmi znalostí a tými, ktorí by ich mohli využívať. Pre-

klenúť sa to môže zlepšením komunikácie.

„Inováciám sa nevenovala a ani nevenuje dostatočná pozornosť. Prvým vážnym krokom v tomto smere bolo prijatie vládneho programu **Minerva** v polovici minulého roka,“ dopĺňa Dado.

Rezervy vo vzdelávaní

„Zásadný problém inovácií spočíva v nízkom vedomí podnikateľov o ich prínosoch k zvyšovaniu konkurencieschopnosti firmy,“ hovorí riaditeľ žilinskej výskumno-vývojovej spoločnosti **VÚTCH-Chemitex** Jozef Šesták.

Ako pokračuje, ďalšou bariérou je podfinancovanie podnikov. Tento stav ich hendikepuje aj pri získavaní grantov zo štrukturálnych fondov. „Firma musí najprv investovať vlastné či úverové zdroje a oprávnené náklady sa jej z grantu prefinancujú až oveľa neskôr,“ vysvetľuje Šesták. Radí minimalizovať administratívne bariéry pri získavaní prostriedkov z európskych fondov.

Rozvoj inovácií obmedzuje podľa neho tiež nedostatočný technický potenciál výrobcov. Zo slovenských firiem sa vytratilí oddelenia výskumu a technického rozvoja. Chýbajú presvedčení a schopní odborníci.

Rezervy vidí Šesták aj vo výchove a vzdelávaní na vysokých školách. Preferuje sa na nich ekonomický pohľad, technický rozvoj a inovácie sú v úzadí.

Chýbajú priority

Ako sa dá zmeniť existujúci stav? Každý by mal podľa Kaveckého začať sám od seba. Snažiť sa „zinnovatívniť“ svoje myslenie, myslenie spolupracovníkov, kultúru organizácie.

Odborníci kritizujú skutočnosť, že Slovensko nemá vlastnú štátnu inovačnú politiku. Preto ani úradníci nevedia, aké má Slovensko v inováciách priority.

Strelecký na zlepšenie situácie radí preklenúť rezortné záujmy a spájať kapacity. „Nemalo by sa zabúdať, že rozvoj inovácií má pozitívny dosah nielen na podniky, ale aj na školy a výskumné pracoviská,“ hovorí.

Vo svete existuje rôznorodá podpora inovácií. Napríklad vedecko-technické parky, inkubátory, technologické centrá, rôzne finančné a podporné schémy, rizikový a rozvojový kapitál. Na Slovensku sa k nim podľa Streleckého hlásiť zatiaľ len formálne.

Kľúč k novým riešeniam je podľa Dada najmä v skvalitnení úrovne vzdelávania, ako aj v lepšom zhodnotení znalostí v praxi.

Impulzy z automobilového priemyslu

„Aplikovaný výskum musí vychádzať z nových poznatkov, ktoré generuje základný výskum. Aj preto prikladáme veľký význam spolupráci so Žilinskou univerzitou,“ hovorí riaditeľ spoločnosti **VÚTCH-Chemitex** Jozef Šesták. Spoločne vypracovali zámery na získanie prostriedkov z európskych štrukturálnych fondov. Týkajú sa využitia nanotechnológií na zlepšenie vlastností materiálov, ktoré sa môžu uplatniť v textilnom, chemickom, ale aj v automobilovom priemysle.

Rozvoj výroby áut v žilinskom regióne prináša podľa Šestáka viacero impulzov. „Plánujeme vybudovať laboratórium na hodnotenie horľavosti textilných materiálov pre interiéry áut. Kontaktujeme sa s dodávateľmi automobilky KIA,“ ozrejmuje. Spoločnosť **VÚTCH-Chemitex** vznikla transformáciou bývalého Výskumného ústavu textilnej chémie. Funkuje v zložitom prostredí textilného a odevného priemyslu. Preto sa snaží diverzifikovať svoju činnosť do viacerých oblastí. Pôsobí aj ako autorizovaná skúšobňa odvetvia.